

TÀI LIỆU THÍ GIẢNG
CỦA HỌC VIỆN TRUNG Y NAM KINH - 1959

TRUNG Y HỌC

Khái luận

HÀNG QUỐC CỔ TRUYỀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Những bài thuốc nam hay
- Lý luận 32 bệnh án
- 100 Y án chữa bằng thuốc nam
- Hải Thượng Y Tông Tâm Lĩnh toàn bộ I, II, III, IV, V, VI
- Tuệ Tĩnh toàn tập
- Giáo trình lý luận cơ bản Y học cổ truyền
- Hiểu biết cơ bản về Phương Dược theo Y học cổ truyền
- Giáo trình hiểu biết tóm tắt Nội kinh toàn tập
- Phương pháp bào chế Đông dược (Tái bản theo bản của V. Đông Y 1965)
- 40 Bệnh án chữa bằng thuốc Nam và châm cứu
- Châm cứu đại thành
- Giáo trình Phụ khoa Y học cổ truyền
- Huyết chứng luận
- Bản thảo vấn đáp
- Kim quỹ yếu lược tâm điển
- Tự chăm sóc sức khỏe tại nhà
- Bệnh về Phụ khoa Tỳ vị
- Tâm đắc và nghiệm án
- Thuyết thủy hỏa
- Nạn kinh Dịch giải
- 94 Bệnh án hay
- Giáo trình nội khoa Y học cổ truyền
- Châm cứu đại thành II
- Tuệ Tĩnh toàn tập
- Bút hoa y cảnh
- Y học cổ truyền thực hành
- Lý luận 32 bệnh án (Tái bản)
- Giáo trình chẩn đoán học Trung y
- Hoàng hán Y học
- Sổ tay các bài thuốc thường dùng
- Trung y học khái luận
- SÁCH SẴP XUẤT BẢN:**
- Giáo trình nhi khoa
- Giáo trình ngoại khoa, Y học cổ truyền

Ly NGUYỄN TRUNG HÒA
 Ly ĐÌNH NINH LÊ ĐỨC THIẾP
 Ly Việt Cúc
 Đại Y Tông LÊ HỮU TRÁC
 TUỆ TĨNH
 Ly NGUYỄN TRUNG HÒA
 Ly NGUYỄN TRUNG HÒA
 Ly NGUYỄN TRUNG HÒA

 Ly PHẠM TẤN KHOA
 DƯƠNG KẾ CHÂU
 Ly NGUYỄN TRUNG HÒA

ĐƯỜNG TÔN HẢI
 VUU TẠI KINH
 HOÀNG VĨNH BẢO
Hội Y Học Dân Tộc Thanh Hóa
 ĐÀO VIỆT HÀ
 Lão y PHÓ ĐỨC THẢO
 Ly ĐÌNH VĂN MÔNG
 Lão y VÕ VĂN HỈ
 Ly NGUYỄN TRUNG HÒA
 DƯƠNG KẾ CHÂU
 NGUYỄN BÁ TĨNH
 GIANG HÀM THÔN
 Nữ y sư HỒNG NGUYỄN
 Lão y ĐÌNH MINH LÊ ĐỨC THIẾP
Học viện Trung y Quảng Châu
 BS Thang Bản cầu chân (Nhật)
 Diệp Hiến Thuần
Học viện Trung Y Nam Kinh

 Ly NGUYỄN TRUNG HÒA
 Ly NGUYỄN TRUNG HÒA

AI LIỆU THÍ GIẢNG CỦA HỌC VIỆN TRUNG Y NAM KINH (TQ)

TRUNG Y HỌC KHÁI LUẬN

Do lớp giảng viên Viện Đông y dịch

Nhà Xuất bản Y học Thể dục

Thể thao Hà Nội xuất bản 1962

Sở Y tế Thanh Hóa tái bản 1975

HỘI Y HỌC CỔ TRUYỀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
tái bản 1992

LỜI GIỚI THIỆU

Năm xưa 1959 ở Hà Nội, tôi là một Lương y của Viện Đông y - có mở một khóa thi tuyển lương y từ 300 ông lấy được 30 người gọi là lớp giảng viên xây dựng tài liệu đào tạo cán bộ có thể nói đó là một chủ trương lớn trong việc thừa kế phát huy phát triển nghiên cứu kết hợp Đông Tây y để xây dựng nền y học của ta.

Tự họp 30 cụ lương y ưu tú lại để làm cho được cái việc đào tạo giảng viên xây dựng tài liệu đâu phải là chuyện chơi, xây dựng được một hệ thống tài liệu không phải là chuyện dễ, các cụ ở các nơi về từ nhiều nguồn gốc học thuật, ông thì giỏi về Trọng Cảnh, ông thì hay về Cảnh Nhạc, ông thì Trần Tu Viên, Phùng Thị, Lân Ông, không ai chịu ai, tụ hội mãi đường các ngôn dư thánh cả. May thay ! được tin ở Thượng Hải mới in xong cuốn Trung y học khái luận này cũng là kết quả công đầu của Viện Nghiên cứu Trung y Nam Kinh, chúng tôi bèn vượt tục, đột nhập đại sứ quán Trung Quốc, trình bày yêu cầu và mong được giúp đỡ. Một tuần sau, đại sứ quán Trung Quốc cho mang tới tặng 50 cuốn, thật vô cùng quý giá. Bác sĩ Viện trưởng cho rằng nó là quả bom nguyên tử về Đông y - đấy cuốn Trung y học khái luận là như vậy. Rồi các cụ dịch, duyệt, nhà xuất bản in. Vậy Trung y học khái luận là cái gì ? Đây là : bản luận tóm tắt về Trung y học, tài liệu rất cần thiết cho thầy thuốc y học cổ truyền. Nội dung hướng dẫn về lý luận cũng như khi vận dụng vào thực tiễn như chẩn đoán phân loại và đề ra phép chữa bệnh có hiệu quả nâng cao trình độ bảo vệ sức khỏe cho mọi người.

Trước đã có xuất bản ở Hà Nội, sau Thanh Hóa xin tái bản lần đầu, nay miền Nam đã sôi nổi phong trào học tập nâng cao, chúng tôi trân trọng tái bản lần nữa và xin giới thiệu cùng các bạn.

Ngày 10 tháng 08 năm 1991

Lão Mai NGUYỄN TRUNG HÒA

(Phó Chủ tịch Hội Y học cổ truyền Việt Nam)

MỤC LỤC

Trang

Chương I. Lời nói đầu

Chương II. Âm dương ngũ hành

A. Âm dương	17
1. Khái niệm	17
2. Vận dụng	19
B. Ngũ hành	22
1. Khái niệm	22
2. Vận dụng vào các bệnh ngũ tạng	26
3. Vận dụng vào châm cứu	31
C. Quan hệ giữa âm dương và ngũ hành	31
Phụ : Ngũ vận lục khí vận dụng	32

Chương III. Con người và tự nhiên

I. Ảnh hưởng của khí hậu biến hóa với nhân thể	53
II. Ảnh hưởng thổ nghi với nhân thể	55
III. Cơ năng thích ứng của nhân thể đối với hoàn cảnh tự nhiên	56
IV. Ý nghĩa thực dụng trong y học về thuyết "Người và tự nhiên giới"	58

Chương IV. Tạng tượng

I. Ngũ tạng : Tâm can tỳ phế thận	62
II. Lục phủ : Đờm, vị, đại trường, tiểu trường, bàng quang và tam tiêu	71
III. Phủ kỳ hỗng : Não tủy Nữ tử bào	77
IV. Dinh, Vệ, Khí, Huyết, Tinh thần, tân dịch	79

Chương V. Kinh Lạc

I. 12 Kinh mạch	94
II. 8 mạch kỳ kinh	111
III. 12 Kinh biệt	117
IV. 12 Kinh cân	123

Chương VI. Nguyên nhân bệnh

A. Lục dâm	141
B. Dinh lệ	144
C. Thất tình	145
D. Ăn uống và mệt nhọc	147

D. Phòng thất không điều độ	148
E. Bị thương và trùng thú cắn	148
F. Trùng tích (giun sán)	148
G. Trúng độc	149
Chương VII. Phân loại chứng hậu	
A. Bệnh chứng lục kinh	151
B. Bệnh chứng vệ khí, dinh huyết, tam tiêu	157
C. Bệnh chứng ngũ tạng lục phủ	160
Chương VIII. Chẩn đoán	
A. Bát cương	175
B. Tứ chẩn	184
1. Vọng chẩn	184
2. Văn chẩn	194
3. Vấn chẩn	195
4. Thiết chẩn	201
B. Xúc chẩn	211
Phụ : Ghi chép bệnh án	212
Chương IX. Phép tắc chữa bệnh	
A. Bát pháp	216
B. Phép chữa ngoài	229
Chương X. Dược vật	
A. Nguồn gốc	238
B. Thu hái và bảo quản	239
C. Bào chế	240
D. Tính năng	243
D. Quy kinh	246
E. Thất tình hòa hợp	247
F. Cấm kỵ trong việc dùng thuốc	249
G. Tế lượng	250
H. Phân loại dược vật	252
Chương XI. Phương tễ	
A. Phép tắc tổ chức	288
B. Gia giảm và biến hóa	290
C. Các hình thức	293
D. Số vị thuốc trong phương tễ	295
D. Giới thiệu sơ lược về phân loại	296
Chương XII. Phòng bệnh	
A. Khi chưa có bệnh	337
B. Khi đã mắc bệnh	337